

Projectplan: Burger AED's in de gemeente Enkhuizen

1. Inleiding

Elke week worden Nederlanders buiten het ziekenhuis om getroffen door een hartstilstand. Snelle doeltreffende hulp is van levensbelang. Met de tijdige beschikbaarheid van een AED kan het risico op sterfte als gevolg van een hartstilstand sterk worden beperkt. Reanimatie én defibrillatie (het geven van een schok met de AED) binnen de eerste 6 minuten bij een hartstilstand geeft een overlevingspercentage van 50-70% ([Nederlandse Hartstichting](#)).

Inhoud project burger AED

De Veiligheidsregio Noord Holland Noord (VR NHN) is in 2009 gestart met het project Burger AED. De VR NHN heeft dit project opgezet om in de regio in samenwerking met de gemeenten een netwerk van AED's en burgerhulpverleners te realiseren. De Meldkamer VR NHN maakt gebruik van het alarmeringssysteem AED-Alert dat aan geregistreerde burgers een sms verstuurt. Deze burgers ontvangen de sms als rondom hun woon- of werkplaats gereanimeerd moet worden. Het is een vrijwillig systeem en burgers die zich aanmelden hoeven niet op specifieke tijden/dagen beschikbaar te zijn. Hoe meer personen zich aanmelden, hoe groter de kans dat burgers in de gelegenheid zijn om de reanimatie binnen zo kort mogelijke tijd te starten en de AED in te zetten. Burgers starten de reanimatie in afwachting van het ambulanceteam dat de zorg voor de patiënt overneemt als ze bij de patiënt arriveert. Een slachtoffer van een circulatiestilstand heeft hierdoor een grotere overlevingskans. Tijd is hierbij de cruciale factor, daarom krijgen alleen de burgers dichtbij de locatie van een slachtoffer de sms.

Doelstelling project burger AED

De doelstelling van het project 'burger AED in Enkhuizen' is het realiseren van voldoende 6-minutenzones in Enkhuizen, waarbij we uitgaan van het optimale ambitieniveau. Dit betekent hiermee gestreefd kan worden naar een percentage van minstens 30 % van de inwoners dat op tijd kan worden gereanimeerd (brief Veiligheidsregio Noord-Holland Noord 26 maart 2009).

2. Beschrijving huidige situatie

In Enkhuizen is inmiddels een redelijk dekkend netwerk van AED's gerealiseerd. Op verschillende locaties in de binnenstad, als in het buiengebied waaronder het bedrijventerrein, zijn inmiddels AED's aanwezig.

Er is overleg geweest met het Rode Kruis, de EHBO en de Reddingsbrigade Enkhuizen over de mogelijke inzet van deze organisaties bij het project burger-AED in Enkhuizen. Het draagvlak is groot, want inmiddels hebben zich, zonder dat er enige vorm van publicatie, al circa 30 mensen aangemeld.

3. Beschrijving gewenste situatie

De Veiligheidsregio Noord-Holland Noord heeft het plan Burger AED Noord-Holland Noord opgesteld. In dit plan staat beschreven op welke wijze gemeenten in Noord-Holland Noord een netwerk van AED's en vrijwilligers kunnen opzetten.

Hoe werkt het

De Meldkamer maakt gebruik van het alarmeringssysteem AED-Alert dat aan geregistreerde burgers een sms verstuurt. Deze burgers ontvangen de sms als rondom hun woon- of werkplaats gereanimeerd moet worden. Het is een vrijwillig systeem en burgers die zich aanmelden hoeven niet op specifieke tijden/dagen beschikbaar te zijn. Hoe meer personen zich aanmelden, hoe groter de kans dat burgers in de gelegenheid zijn om de reanimatie binnen zo kort mogelijke tijd te starten en de AED in te zetten. Burgers starten de reanimatie in afwachting van het ambulanceteam dat de zorg voor de patiënt overneemt als ze bij de patiënt arriveert. Een slachtoffer van een circulatiestilstand heeft hierdoor een grotere overlevingskans. Tijd is hierbij de cruciale factor, daarom krijgen alleen de burgers dichtbij de locatie van een slachtoffer de sms. Rondom het slachtoffer wordt door het systeem een virtuele cirkel met een straal van 1.000 m. getrokken. Vervolgens wordt gekeken waar, binnen diezelfde cirkel, de AED's staan geregistreerd. Rondom elke AED, ook binnen de eerste cirkel, wordt weer een cirkel getrokken. Dit keer met een straal van 400 m.

Beschikbaarheid AED's

De AED-apparaten zijn opnieuw in kaart gebracht. Op grond hiervan kan voorzichtig geconcludeerd worden dat niet overal in Enkhuizen een zogeheten 6-minutenzone aanwezig is. Inzet van AED-alert stelt andere eisen aan de bereikbaar- en beschikbaarheid van deze AED's. Bedrijven maar ook de verschillende gemeentelijke instellingen zullen gevraagd worden hun AED's beschikbaar te stellen. Er dienen in ieder geval 2 AED's per gebied met een zone van 400 meter rondom de AED's beschikbaar te zijn. Uitgaande van deze gegevens zijn dan nog vier AED's nodig.

Vrijwel alle AED's, hangen vanuit het oogpunt van vandalisme, binnen. Ze zijn dus, zeker buiten kantooruren en winkeltijden, niet inzetbaar voor de burgerhulpverlening. Dit probleem kan worden ondervangen door de AED's in buitenkasten te hangen. De buitenkasten moeten enerzijds goed bereikbaar zijn, maar anderzijds ook tegen diefstal en vandalisme worden beschermd. In de praktijk betekent dit dat de buitenkasten moeten worden afgesloten en dat de (periodiek) getrainde vrijwilligers die zich bij het Burger AED hebben aangemeld, bijvoorbeeld via een pincode de kast kan openen en de AED kan gebruiken. Daarnaast moeten deze buitenkasten verwarmd of goed geïsoleerd zijn zodat de AED's goed beschermd zijn tegen kou en vocht en dus 24 uur per dag beschikbaar zijn.

De nog aan te schaffen AED's (4) en buitenkasten (13) zijn en blijven eigendom van de gemeente Enkhuizen. Over het beheer en onderhoud zijn afspraken gemaakt met de afdeling Facilitair.

Inzet vrijwilligers

Om het systeem AED-alert goed, dus volgens de hardloopvariant, te kunnen uitvoeren zijn er naar schatting ongeveer 130 vrijwilligers nodig die aantoonbaar beschikken over voldoende kennis van het bedienen van een AED en reanimeren.

Aansprakelijkheid en verzekering vrijwilligers

De Veiligheidsregio onderzoekt de juridische consequenties voor de vrijwilligers, zoals aansprakelijkheid. Vrijwilligers die zich aanmelden moeten wel voldoen aan de kwaliteitseisen zoals die door de Veiligheidsregio en de gemeente Enkhuizen zijn opgesteld, dat wil zeggen dat de opleiding van de vrijwilligers voldoet aan de eisen van de Nederlandse Reanimatieraad.

De gemeente Enkhuizen heeft evenals andere gemeenten een collectiever verzekering voor al haar vrijwilligers afgesloten met Lippmann.

4. Beoogde resultaten

Met invoering van het projectplan worden de volgende resultaten bereikt:

- 1) Aansluiting bij het project Burger AED van de Veiligheidsregio Noord-Holland Noord.
- 2) Er zijn voldoende AED's. Deze zijn geplaatst in afgesloten buitenkasten.
- 3) Er zijn voldoende opgeleide burgers die zich als vrijwilliger bij het project Burger AED van de veiligheidsregio hebben aangemeld.
- 4) Over het periodiek trainen van burgerhulpverleners die zich op vrijwillige basis bij het Burger AED hebben aangemeld zijn met alle betrokkenen afspraken gemaakt. Hierbij is duidelijk wie waarvoor verantwoordelijk is.
- 5) Over het periodiek onderhoud van de AED's en verzekering zijn met alle betrokkenen afspraken gemaakt.

5. Communicatie

Voor het welslagen van het project Burger-AED is bewustwording en deelname van de inwoners van Enkhuizen essentieel. Daarom zal de gemeente Enkhuizen in het najaar starten met een algemene publiekscampagne. De inwoners van Enkhuizen worden door middel van publicaties in de Drom en via de website geïnformeerd over en uitgenodigd voor deelname aan het project Burger AED Enkhuizen. Deelname betekent ook dat men bereid is tot het volgen van cursussen AED en reanimeren.

Voor de communicatie kan gebruik worden gemaakt van ondersteuning van de afdeling communicatie van de gemeente Enkhuizen.

6. Financiering

Voor het project zijn nodig:

- 1) Aanschaf van vier AED's en dertien buitenkasten.
- 2) Afschrijving, beheer, onderhoud en verzekeringen AED's en buitenkasten.

- 3) Trainen van vrijwilligers door de EHBO-vereniging en het Rode Kruis Enkhuizen
- 4) Jaarlijkse herhalingstrainingen door de EHBO-vereniging en het Rode Kruis Enkhuizen

De verdeling over de jaren is als volgt (berekening op basis van advies Veiligheidsregio en uitgaande van hardloopvariant en variabelen die voor Enkhuizen gelden):

AED's en toebehoren	2010	2011	2012	2013
Aanschaf 4 x AED	6000	-	-	-
Buitenkasten 13 x € 1.000	14000	-	-	-
Montage en plaatsing 13 x 75	975	-	-	-
Onderhoud 14 x 100	1400	1400	1400	1400
Verzekering (premie AED 3jr)	975	350	350	350
Vrijwilligers en trainingen				
Startcursus 130 x €	4000	-	-	-
Herhalingscursussen 130 x €	-	4000	4000	4000
Jaarlijkse bijeenkomsten	250	250	250	250
Onvoorzien 1,5%	400	90	90	90
Totaal	€ 27.000	€ 6.090	€ 6.090	€ 6.090

6. Risico's

- 1) Er is een groot draagvlak onder de bevolking van Enkhuizen voor dit project. Een groot aantal vrijwilligers heeft zich opgegeven, maar dat is nog niet genoeg. Een risico is dat, afhankelijk van het ambitieniveau, onvoldoende vrijwilligers worden gevonden. Ook is het mogelijk dat vrijwilligers die zich in eerste instantie hebben opgegeven, uiteindelijk toch afhaken als zij bekend raken met de consequenties van hun keuze. Het beheer van het vrijwilligersbestand is dan ook een risico, dit moet dan ook goed belegd worden bij de gemeente of bij één van de verenigingen.
- 2) Een ander risico is de plaatsing van de AED's in woonwijken en bij bedrijven. Enerzijds is toestemming nodig van bewoners en bedrijven, anderzijds zijn AED's die buiten hangen gevoelig voor vernielingen en diefstal. Er zal dan ook goed worden gekeken naar beveiliging.
- 3) Een derde risico zijn de verschillende soorten AED's die een verschillende gebruiksaanwijzing hebben. Hier moet in de opleidingen aandacht aan worden besteed.
- 4) Een vierde risico is het uitvallen van vrijwilligers nadat zij daadwerkelijk hebben moeten reanimeren. Er moet dan ook voldoende aandacht zijn voor nazorg.

7. Planning

Actie	Gereed
Inventarisatie vrijwilligers	Oktober 2010
Organiseren opleidingen via EHBO	November 2010
Inkoop en plaatsing AED's en kasten	December 2010
Aansluiting project burger Veiligheidsregio	December 2010